‘Dat hadden we nooit van hem verwacht…’

Hoe voorkom je (seksueel) misbruik op de club?

Er stond een uitgebreid artikel in de krant[1] over misbruik bij een voetbalclub in Haarlem. De dader heeft jarenlang jeugdspelers misbruikt. Niet alleen in Haarlem, maar daarvoor ook in Zwolle waar hij uiteindelijk weggestuurd werd. Ouders verwijten het voormalig voetbalbestuur van Haarlem dat ze hebben weggekeken. De dader werd pas veroordeeld nadat hij was neergestoken door een van de slachtoffers. Door de aangifte kwam aan het licht dat er sprake was van een wraakactie.

De afgelopen maanden kwamen (top)sportorganisaties regelmatig in het nieuws in verband met seksuele intimidatie. Sportkoepel NCO NSF gaat een groot onderzoek starten naar seksueel misbruik in de sportwereld.

Voorkom slachtoffers van seksueel misbruik; maak het onderwerp bespreekbaar.

Waarom beleid belangrijk is

De slachtoffers vinden het heel lastig om over het misbruik te praten. Dit maakt de gevolgen groot voor hen. Wees je bewust van de kwetsbaarheid van bijvoorbeeld minderjarigen en mensen met een verstandelijke beperking. Daders maken gebruik van het gebrek aan kennis en beleid binnen organisaties. Het misbruik heeft grote gevolgen voor de betrokken partijen. Er ontstaat onrust onder deelnemers, vrijwilligers en ouders. Daar komt nog bij dat in 20% van de gevallen de klacht onterecht is. Het helpt als iedere vrijwilliger goed weet hoe je met elkaar omgaat in de organisatie, bijvoorbeeld door middel van omgangsregels.

4 jaar na Benno L. blijkt effectieve aanpak een illusie

Sportertjes lopen nog volop kans op misbruik

Herkennen van verkeerd gedrag

Seksueel ongewenst gedrag kun je herkennen. Zowel bij de pleger als bij het slachtoffer. Een duidelijke verandering in het gedrag van een mogelijk slachtoffer kan een teken zijn dat er iets aan de hand is. Als diegene bijvoorbeeld ineens geen zin meer heeft in de activiteiten. Daar kunnen vervelende ervaringen achter zitten, maar dat hoeft niet. Soms vertellen kinderen zelf dat er iets gebeurt dat ze niet prettig vinden. Andere kinderen krijgen lichamelijke klachten zoals buikpijn, slaapproblemen en onverklaarbare angsten. Neem dit serieus. Vraag ernaar bij de ouders en vertel het aan de vertrouwenspersoon.

Ook de pleger vertoont gedrag dat je mogelijk kunt herkennen. Bijvoorbeeld

[1] NRC Weekend, De badkamerdeur mocht nooit op slot, misbruik op de voetbalclub, Redacteur: Fabian van der Poll, pagina 4 en 5, 24 en 25 december 2016

door zich af te zonderen met een kind. Door hem of haar erg veel aandacht te geven. Een pleger zal misschien vaak willen invallen of andere vrijwilligers naar huis sturen ('ik red het wel alleen'). Misschien heeft een mogelijke pleger het vaak over onderwerpen die met seks te maken hebben.

Belangrijk is in ieder geval om naar je intuïtie te luisteren. Je voelt al snel of er bijvoorbeeld een gespannen sfeer is wanneer een bepaalde vrijwilliger werkt. Of je ziet dat iemand zich niet helemaal prettig voelt. Heb je zulke twijfels, spreek die dan uit. Overleg hier over met de vertrouwenspersoon van je organisatie. Samen kun je dan kijken wat de beste aanpak is.

In gesprek gaan bij twijfels

Het is niet zo makkelijk om te besluiten om gedrag van een ander te melden. Want dan beoordeel je gedrag en het voelt alsof je dan ook over een ander oordeelt. Toch is het heel belangrijk dat je met je teamgenoten kunt praten over gedrag en over je twijfels daarover. Hoe begeleiden jullie je vrijwilligers? Hebben jullie geregeld of af en toe gesprekken met hen over hoe het gaat of over specifieke onderwerpen? Sluit aan bij wat je al doet en bouw daarin ruimte om te praten over gedrag, over 'niet-pluis-gevoelens' en hoe je daarmee omgaat. Voorkom dat het gaat gonzen terwijl het bestuur niet op de hoogte is. Zorg ervoor dat de signalen op de juiste plek terecht komen.

Aan de slag

Wil je aan de slag met het voorkomen van ongewenst gedrag?

- Maak ongewenst gedrag bespreekbaar
- Wees kritisch bij het werven van vrijwilligers
- Breng risico's binnen de organisatie in kaart
- Beschrijf wat er moet gebeuren als het onverhoopt mis gaat (meldcode)

Op de website In Veilige Handen is een uitwerking van het stappenplan te vinden en kunt u aan de slag met een eigen Actieplan: www.inveiligehanden.nl.

Je kunt deelnemen aan de training 'In Veilige Handen' van Vrijwilligerspunt. In deze training wordt ook aandacht besteed aan het actieplan.

Meer informatie:

- Doorloop de 5 stappen en optimaliseer het sportklimaat binnen je vereniging.
- Maak je vrijwilligersorganisatie veiliger: www.inveiligehanden.nl

NOC NSF Vertrouwenspunt Sport

In samenspraak met de sportbonden heeft NOC*NSF een Vertrouwenspunt Sport https://centrumveiligesport.nl/ opgezet. Dit is bestemd voor sporters, bestuurders, begeleiders en vertrouwenscontactpersonen van de vereniging.

De hiervoor genoemde personen kunnen bij deze service terecht voor persoonlijke vragen, dilemma's of meldingen die vertrouwelijk zijn.

In een vertrouwelijk gesprek met een deskundig vertrouwenspersoon of adviseur bespreek je wat je dwars zit en welke stappen je zou kunnen zetten om het aan te pakken. Je houdt zelf de regie op wat er met je verhaal wordt gedaan.

Het Vertrouwenspunt Sport helpt bij het maken van de, voor de persoon, juiste keuzes. Door goede begeleiding wordt verergering en herhaling van grensoverschrijdend gedrag en mogelijke misstanden voorkomen. Met het melden van misstanden signaleren zij problemen

en kan het beleid of de organisatie aangepast worden.

Bij het Vertrouwenspunt Sport kan je terecht voor alle thema's van vertrouwelijke aard. Bijvoorbeeld bij grensoverschrijdend gedrag (seksuele intimidatie, pesten, discriminatie, belediging, bedreiging en mishandeling).

De gesprekken zijn vertrouwelijk en je kunt anoniem blijven indien je dat wil en daar zelf ook zorg voor draagt. De vertrouwelijkheid is heel belangrijk en is goed geborgd binnen NOC*NSF.

Vertrouwenspersoon

Ook zijn er een aantal sportbonden die over een vertrouwenspersoon beschikken. Hieronder tref je hiervan een aantal aan:

Voetbal

https://www.knvb.nl/over-ons/contact/vertrouwenspersonen

Handbal

https://www.handbal.nl/vertrouwenscontactpersoon/

Volleybal

https://www.nevobo.nl/bestuurder-functionaris/veilig-sport-klimaat-vsk/seksuele-intimidatie/

Zwemmen

https://www.knzb.nl/knzb/vertrouwenscontactpersoon/

Ondersteuning nodig?

Wil je meer weten over dit onderwerp? Heb je behoefte aan voorbeelden, tips of advies?
Neem contact op met Vrijwilligerspunt voor een adviesgesprek.

Contactinformatie
Vrijwilligerspunt
Expert in vrijwilligerswerk

Maelsonstraat 20
1624 NP Hoorn
0229-216499
E-mail: info@vrijwilligerspunt.com
wwwvrijwilligerspunt.com